

Bohoslužby na 2. sviatok vianočný, 26. december 2020

Vzdych: *To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy. (Jn 1,14)*

Pieseň: 182 – *Ježiš sa nám narodil...*

Vzdych: *„Požehnaný Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud⁹ a vzbudil nám mocného Spasiteľa v dome svojho služobníka Dávida, ako oddávna hovoril ústami svojich svätých prorokov“ (Lk 1,68-70)*

Suma evanjelia: *„Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil.“ (Jn 3,16-17)*

Pieseň: 383 – *Všetci dnes veselíme sa...*

Vzdych: *„Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom, ktorých on miluje.“ (Lk 2,14)*

Lekcia: Mt 2,1-12

¹ Keď sa za čias kráľa Herodesa v judskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci z východu. ² Pýtali sa: „Kde je ten práve narodený židovský kráľ? Videli sme totiž na východe jeho hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť.“ ³ Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a s ním aj celý Jeruzalem. ⁴ Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vypytoval sa ich, kde sa má narodiť Mesiáš. ⁵ Odpovedali mu: „V judskom Betleheme, tak ako to napísal prorok: ⁶ A ty, Betlehem, v judskej krajine, vôbec nie si najmenší medzi judskými poprednými mestami, lebo z teba vyjde vládca, ktorý bude pást' môj ľud, Izrael.“ ⁷ Vtedy Herodes zavolał potajomky mudrcov a dôkladne sa ich vypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. ⁸ Poslal ich do Betlehema a povedal: „Choďte a podrobne zistite všetko o tom dieťati. Keď ho nájdete, oznámte mi to, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť.“ ⁹ Oni vypočuli kráľa a odišli. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až zastala nad miestom, kde bolo dieťatko. ¹⁰ Keď uvideli hviezdu, naplnila ich veľmi veľká radosť. ¹¹ Vošli do domu, uvideli dieťatko s jeho matkou Máriou. Padli na zem a klaňali sa mu. Otvorili svoje klenotnice a obetovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² Na pokyn vo sne, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

Modlitba: *Otče náš nebeský,* chválime Ťa a ďakujeme za radostnú zvesť evanjelia o narodenom Spasiteľovi. Ďakujeme, že sú Vianoce, i keď v mnohom iné, než sme boli zvyknutí, ale Tvoje večné zaslúbenie sa nezmenilo a dodnes platí, i pre nás. A v tom je naša nádej, keď vidíme okolo seba skutky a následky zloby; práve to nás potvrdzuje v tom, aby sme sa obrátili na Teba. Ďakujeme, ak je pre nás Tvoje slovo tou hviezdou, tým znamením, ktoré nami pohne, aby sme hľadali spoločenstvo s Pánom Ježišom Kristom a tak sa Mu poklonili, odovzdaním svojich životov Jemu.

Prosíme, pomôž nám sústrediť sa na to, čo je podstatné, a dať bokom a zanechať všetko, čo by nám v tejto našej odhodlanosti bránilo. Nech On, darca života, ktorý opustil pre nás nebeské bohatstvo, aby sa pre nás obetoval, nám

udelí svoju lásku a pokoj. Nech On je najvzácnejším darom Vianoc pre nás. Buď nám milostivý, Otče, takto nám daj zvestovať svoje slovo, pre naše blaho. Pre lásku Ježiša Krista prosíme, vypočuj nás. *Amen*

Pieseň: 378 – *Ó, kresťania pod'te, radostne plesajte...*

Vzdych: *Milosť nám a pokoj od boha nášho Otca a od Pána Ježiša Krista v spoločenstve Ducha svätého. Amen*

Text: Mt 2,13-15 Kázeň

¹³ Keď odišli, Jozefovi sa zjavil vo sne Pánov anjel a povedal: „Vstaň, vezmi dieťaťko i jeho matku a uteč do Egypta! Zostaň tam tak dlho, kým ti nepoviem. Herodes bude totiž hľadať dieťaťko, aby ho zahubil.“ ¹⁴ A tak Jozef vstal, vzal za noci dieťaťko i jeho matku a odišiel do Egypta. ¹⁵ Zostal tam až do Herodesovej smrti, aby sa splnilo to, čo povedal Pán ústami proroka: Z Egypta som povolal svojho syna.

Slávnostné kresťanské zhromaždenie, Milí Bratia a milé Sestry,

Mnohí z nás ťažko znášajú, že tohtoročné Vianoce nemôžu byť také, aké bývali a chýbajú im rôzne, pre nich dôležité veci, bez ktorých „to nie je také“. Avšak snáď Pán Boh mal s tým aj taký plán, aby sme uzreli, že nie to je podstatné, čo my za dôležité považujeme; podstatný je fakt, že On nám daroval svojho Syna a s Ním všetko potrebné (*Ako by nám ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal ho za nás všetkých, nedaroval s ním všetko?* – Rm 8,32). S Ním a v Ňom je všetko naše. Aby sme tento dar dokázali skutočne si ceniť, je užitočné pre nás, ak je zbavený všetkých čačiek a blýštajúcich sa obalov, do ktorých sme si Vianoce zabalili – vďaka čomu často zostávame potom iba pri obale a k samotnému daru sa nedostaneme...

Vonkoncom, pri narodení Pána Ježiša neboli žiadne ligotavé, trblietavé svetielka, nepadal sneh, žiadna pre nás nepostrádateľná vianočná idylka, jemná hudba tam nebola, nič z toho, čo všetko sme už len my ľudia spojili s Vianocami. Všetko prebehlo celkom prсто, nenápadne, bez obecenstva, a dobrú správu sa dozvedeli len tí, ktorým to sám Boh dal vedieť – pastieri a mudrci. Okrem toho teda, že pri jasliach vzdávajú úctu tak predstavitelia vznešených ako aj chudoby, mudrci z východu pri tejto udalosti reprezentujú pohanský svet, s odkazom na to, že do evanjelia o spasení v Ježišovi Kristovi sú zahrnutí aj pohania, a tak aj my, ktorí pôvodne tiež nepatríme do vyvoleného ľudu.

Títo mudrci boli vysokopostavení vznešení ľudia, vlastne vzdelanci babylonskej ríše tej doby, ktorí skúmali hviezdy a svoje zisťovania aj vykladali a aplikovali na bežný život. Tak sa stalo, že Hospodín k nim prehovoril ich rečou – konšteláciou hviezd Jupitera a Saturna, čo v ich chápaní bolo znakom toho, že v Judsku sa narodil nový kráľ. Hospodina síce nepoznali, ale tejto reči rozumeli. Nezostalo to pre nich len suchou informáciou, ale vydali sa na zo všetkých strán náročnú cestu a prišli sa mu pokloniť. Tak došli do Jeruzaléma.

Evanjelista Matúš však pri svojom zvestovaní zostáva zásadne pri podstate a preto mnoho zaujímavých detailov ani nespomenie. A tak nevieme, koľkí boli títo mudrci, ktorých cirkevná tradícia podľa rôznych darov ktoré priniesli, má za troch kráľov; nevieme, aký doprovod ich sprevádzal, nakoľko je nepredstaviteľné, že by na takúto niekoľkotýždňovú cestu sa vydali sami aj s pokladmi – a Matúš spomína ich vjazd do Jeruzaléma len veľmi stroho, čo iste muselo byť vzrušujúcou diplomatickou udalosťou, lebo v tomto príbehu to nie je podstatné. Podstatné je, čo sa pýtajú: „*Kde je ten práve narodený židovský kráľ? Videli sme totiž na východe jeho hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť.*“ V stredobode pozornosti je narodené dieťaťko, ktoré mudrci hľadajú.

Boli múdri, vzdelaní, avšak cestou sa im načas stratil ten konečný cieľ; možno aj preto, že pri (mylnom) tušení cieľa sa snád' už nechali viesť vlastnou intuíciou, podľa pomyslenia, že však kde by mali hľadať budúceho kráľa, ak nie v kráľovskom paláci? **Bratia a Sestry**, aj my si často myslíme, že po určitom čase už nemusíme byť tak priamo odkázaní na Božie vedenie. Myslíme si, že už nám to ide, už sa sami zorientujeme. A práve vtedy máme veľkú šancu to pokaziť. Avšak predsa boli títo ľudia múdri, nakoľko svoj omyl nezakrývali a snažili sa vrátiť na cestu, z ktorej odbočili. To by sme sa mohli od nich tiež naučiť.

Muselo byť však veľké ich prekvapenie snád' aj sklamanie, keď si uvedomili, že oni prekonalí takúto veľkú cestu, a tu v Judsku nikto o ničom nevie. Poslušne však idú do Betlehema a dostanú napokon aj potvrdenie o správnosti tohoto smeru, prostredníctvom hviezdy. S tým počítali a vedeli, že komu sa chcú klaňať: je ním dieťa (*kráľ, ktorý sa práve narodil*), ale tá chudoba, to nekráľovské prostredie ich tiež muselo zaskočiť. Kdeže vianočná atmosféra! Žiadna. Bieda a skromnosť, nepovšimnutosť zo strany každého. Avšak nepochybujú, že sú na správnom mieste, a nie sú sklamaní.

Ich však *naplnila veľmi veľká radosť* – dieťaťko, narodený kráľ je tu! *Vošli do domu (!), uvideli dieťaťko s jeho matkou Máriou. Padli na zem a klaňali sa mu – totiž Ježišovi* (nie jeho matke!). *Otvorili svoje klenotnice a obetovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.* Čo znamená klaňať sa? V hlbokkej pokore vzdať plnú úctu; takú, ktorej je hoden jedine Boh. Klaňajú sa, sklonia sa k dieťaťku. Veď v ňom prišiel sám Syn Boží, sklonil sa k nám, oveľa nižšie a hlbšie. Do našej hĺbky a biedy, aby sa stal jedným z nás, za nás trpel a nás spasil.

Títo vznešení ľudia sa klaňajú pred dieťaťkom Ježišom úprimne, nie zo zdvorilosti alebo podľa nejakého protokolu: bol to ich konečný cieľ. A svoju úctu potvrdia aj kráľovskými darmi – ktoré iste prídu vhod, keď čochvíľa sa musí aj Jozef vydať na cestu do Egypta s Máriou a dieťaťkom.

Hlavne pokračovanie v udalostiach ukazuje, že príchodom Božieho Syna na svet sa aj moc zla aktivizovala. Predovšetkým zákerným konaním kráľa

Herodesa, ktorý si stráži svoj trón. Predstiera síce svoj záujem, ale kdeže kvôli tomu, že by sa chcel ísť dieťaťku pokloniť – Nie! – on chce narodené dieťa pripraviť o život! Hoci aj za veľmi vysokú cenu mnohých životov, veď nie on ju musí zaplatiť – je to dôkaz jeho krutosti. Vieme, ako to nakoniec v Betleheme skončilo, kam zo žiarlivosti a strachu o svoj trón poslal svojich vojakov a na malých deťoch tam urobil masaker – v nádeji, že sa mu tak podarí Ježiša – ako svojho potenciálneho rivala, ako si myslel – včas skántriť. Aj to je dôkazom toho, že Ježišov pozemský život bol od počiatku skutočne poznačený utrpením i prenasledovaním, čo potom vyvrcholilo na Golgote. Utrpením, ktoré si nezavinil, ktoré sme zavinili my, ľudia postihnutí hriechom. Ale prijal túto cestu a tak nám získal spásu. Čiže, nebeský Otec môže pre Neho omilostiť každého, kto si prizná a vyzná, že túto Jeho obeť potrebuje a prijíma.

Bratia a Sestry, veľmi významnú úlohu tu plní Jozef, ktorý je akoby úplne v pozadí počas týchto udalostí. Ani jedno jeho slovo nie je zapísané v Písme, avšak o to viacej hovorí jeho poslušný život. Je vždy poslušný, pretože je otvorený pre Božie vedenie. S tým zároveň súvisí, že jeho osobné plány sa rušia, musí sa vždy nanovo prispôbiť danej situácii, ale bez otáľania poslúcha a koná, čo mu Boh káže. Je zaujímavé si všimnúť, že až trikrát je spomenuté, že ho Hospodin osloví vo sne. Je to až výnimočné, ale vydáva svedectvo o tom, že tento človek je osloviteľný a preto je užitočným nástrojom pre Boha, aby skrze neho plnil svoje plány, napriek tomu, čo zákerného strojí Herodes.

Samozrejme, nemôžeme sa venovať každému detailu tohto príbehu, ale uvedomme si to, že s dieťaťkom treba utekať do azylu, do cudziny a žiť tam ako utečenec, – to tiež patrí k Vianociam. Opäť zdôrazňujeme, že nie je v tomto príbehu žiadna idylka, je tu prítomná temnota, strašlivý tieň a nie ligotavé svetlo pri tichých tónoch sladkej vianočnej hudby, pri ktorej môžeme chrumkať čipsy.

Aké poníženie! Syn Boží, ako utečenec a bezdomovec, a v tom si môžeme uvedomiť, že sa stal jedným z nás, aby nás zachránil. V tom utrpení však prežíva ochranu nebeského Otca, ktorý sa postará, aby Jeho plánu a vôli sa nestala ujma. Hospodin ich posielal do Egypta, do krajiny, z ktorej už židovský ľud bol raz vyslobodený; tu sa teraz má uchýliť Jozef s dieťaťkom a jeho matkou. Musia prežívať strach z Herodesa, a zároveň musia sa učiť spoliehať sa na Božie vedenie a ochranu. Egypt bolo miesto zlých skúseností pre Židov, ale ak tam idú na Boží rozkaz, môže sa pre nich stať skutočným azylom. A to do chvíle, až kým Herodes nezomrie. Totiž aj jeho krutej vláde bude raz koniec, ani on nebude večne na , tróne, lebo raz nastane iné obdobie, pretože pánom dejín je Hospodin. A nadíde čas, keď sa Jozef má znovu – opäť nie svojvoľne, ale na Božie poverenie poberať do nového domova, do Nazareta.

Bratia a Sestry, dobré je vidieť, že ako sa plnia Božie plány a proroctvá, ktoré tak potvrdzujú pravosť a platnosť Jeho zaslúbení. V tomto prípade ide o to,

aby sa naplnilo proroctvo „Z Egypta som povolal svojho syna“. Aké vzácne poznanie je zo strany evanjelistu toto spojenie: z otroctva, zo strateného stavu vyvolal Boh svojho Syna, a to nielen toho Jednorodného, a nielen potomkov Jáкова, ale každého z nás, kto zažije Jeho oslovenie a povolí Jeho vôli.

Spasiteľ pred nami prešiel cestou, ktorú sám urobil prechodnou pre každého jedného z nás... A táto zvesť nás oslovuje preto, aby sme aj my vo svojom „Egypte“ počuli Jeho hlas, lebo v Ňom nás oslovuje, aby nám ponúkol život s Ním, kde to staré môže zostať za nami a môžeme začať život so Spasiteľom na novom základe. *Amen*

Modlime sa: V hlbokkej pokore sa Ti chceme pokloniť Pane Ježišu Kriste za to, že si vzal na seba ľudskú podobu, znášal si utrpenie, prenasledovanie až po Golgotu, aby si nás vyslobodil z moci hriechu. Uvedomujeme si, aké falošné túžby a predstavy pestujeme v súvislosti s Tvojím narodením, a v znamení tradície sa minieme podstaty. Ďakujeme však, že Tvoj príchod so všetkými okolnosťami, návštevou mudrcov ako aj následným útekom, hovorí o tej vyššej moci, proti ktorej sú aj samozvaní herodesovia bezmocní.

Ďakujeme za cestu, na ktorú nás voláš, po ktorej si Ty sám šiel pred nami, aby sme videli, že aj dnes vedie cesta z Egypta – zo stavu biedy, bezmocnosti, zúfalstva, otroctva aj závislostí – na slobodu, na slobodu Tvojich dietok. Daj nám počuť volanie, ktorým nás voláš nasledovať Ťa v slobode života s Tebou. Prebývaj v našich srdciach, a to natrvalo, i keď tieto sviatky pominú. Ďakujeme Ti, že aj tak ich môžeme mať pekné – s Tebou, a to aj napriek dlhým tieňom, ktoré sa opakovane vrhajú na náš krehký svet.

Vrúčne prosíme o Tvoju prítomnosť a potešenie pre zarmútených, ktorí prežívajú stratu blízkej osoby, buď tešiteľom trúchliacich, pozdvihni klesajúcich v duchu, obnov nádej zúfalých, vypočuj volanie hľadajúcich, nájdi si tých, ktorí už ani nehľadajú, alebo nevedia, že Teba by potrebovali. Nech znie Tvoj hlas a nech ho počujú tí, čo sú duchovne v Egypte, aby prijali a prežili, že Ty si skutočný Vysloboditeľ. Prosíme, aj tak, že si uvedomujeme posledné dni tohoto roka: daj nám potrebné stíšenie, aby sme si svoje vzťahy vedeli urovnať, svoje životy vedeli vysporiadať navzájom medzi sebou i s Tebou. A otvor náš duchovný zrak, aby sme uzreli, aké množstvo požehnaní nás obklopilo z Tvojej milosti i v tomto ťažkom období, za ktoré Ti tiež ďakujeme. Daj, aby nám bolo na prospech – a to aj vo chvíli, keď si teraz pripomíname smutné chvíle, keď okolo nás číha smrť, a niektorých z nás si už vzala za korisť alebo sa nám pripomína číhajúc na ďalšie obeť. Buď potešiteľom zarmúteným, posilňuj chorých a daj nám všetkým nádej, že pod ochranou Najvyššieho je nám najlepšie spočinúť. Pre nášho narodeného Spasiteľa Pána prosíme, vypočuj nás. *Amen*

Otče náš... Požehnanie... Pieseň: 381 – Pri jasliach stojím pokorne...